

Промени в данъчното законодателство, в сила от 1.01.2023 година

Разработката е регламентирана от:

[ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛЕН ПРОЦЕСУАЛЕН КОДЕКС](#)

[ЗАКОН за данък върху добавената стойност](#)

[ЗАКОН за корпоративното подоходно облагане \(ЗКПО\)](#)

[ЗАКОН за данъците върху доходите на физическите лица](#)

[ЗАКОН за акцизите и данъчните складове](#)

[ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 497](#) на МС от 29.12.2022 г. за определяне размера на минималната работна заплата за страната

Промени в минималната работна заплата

С [ПМС № 497 на МС от 29.12.2022 г.](#) минималната месечна работна заплата за страната се увеличава от 710 лв. на **780 лв.** при нормална продължителност на работното време 8 часа и при 5-дневна работна седмица.

Минималната часова работна заплата се повишава от 4,29 лв. на **4,72 лв.**

Закон за данък върху добавената стойност

Промени, свързани с привеждане на ДДС законодателството в съответствие с решения на Съда на Европейския съюз

1. Предвид съдебната практика на ЕС, и по-конкретно [Решение от 3 юли 2019 година по дело C-242/18](#), са приети правила за намаляване на данъчната основа и начисления данък при пълно или частично неплащане по облагаема доставка с място на изпълнение на територията на страната, по която вземането е несъбираемо. Предвидено е намалението на данъчната основа и начисления данък да става, когато са изпълнени едновременно посочените условия, и са регламентирани обстоятелствата, при които вземането по доставка се счита за несъбираемо ([чл. 126а](#)).

Виж коментар на Решение по дело C-242/18 от 3.07.2019 г. в разработката "Европейска практика при данъчно облагане на финансовия лизинг (вкл. и преюдициално запитване от български съд)".

2. Намаляването на данъчна основа и начисления данък при несъбираемо вземане, когато получателят по доставката е регистрирано по закона лице или е било регистрирано лице към момента на доставката, ще се извършва от доставчика чрез издаване на кредитно известие до размера на пълното или частично неплащане по доставката в тримесечен срок от изтичане на данъчния период, през който е възникнало съответното обстоятелството.

Намалението на данъчната основа и на начисления данък, когато получателят по доставката е нерегистрирано по закона лице или е било нерегистрирано лице към момента на доставката, ще се извършва от доставчика чрез издаване на протокол по ред, определен с [ППЗДДС](#).

Намалението ще се извършва с протокол и когато получателят по доставката е заличен след приключило производство по несъстоятелност или ликвидация или е регистрирано по закона лице, което използва получените стоки или услуги за извършване на доставки, за които не е налице право на приспадане.

В посочените хипотези, при които намалението се извършва с издаване на протокол, намалението на начисления данък ще се определя като разликата между начисления данък по доставката и ползания данъчен кредит от доставчика за получени от него стоки или услуги, пряко свързани с извършването на доставката, до размера на пълното или частично неплащане по доставката. Издаденият протокол ще се отразява със знак (-) в дневника за продажби и справка-декларацията в тримесечен срок от изтичане на данъчния период, през който е възникнало съответното обстоятелство. Данъчната основа и начисленият данък при пълно или частично

неплащане по облагаема доставка няма да се намаляват, когато доставчикът е знаел или е бил длъжен да знае, че няма да получи дължимата сума по доставката.

Когато доставчикът - регистрирано по закона лице, получи пълно или частично плащане по доставка, за която данъчната основа и начисленият данък са намалени, или вземането по доставката е погасено изцяло или частично по друг възмезден начин, доставчикът е длъжен да издаде дебитно известие през данъчния период, през който е получено плащането или е погасено вземането, до размера на полученото плащане или погасяване по доставката. Когато доставчикът получи пълно или частично плащане по доставка, за която данъчната основа и начисленият данък са намалени с протокол, той следва да издаде протокол през данъчния период, през който е получено плащането или е погасено вземането, до размера на полученото плащане или погасяване по доставката. Издаденият протокол се отразява със знак (+) в дневника за продажби и справка-декларацията ([чл. 1266](#)).

3. В случаите на намаляване на данъчната основа и начисления данък на доставка при пълно или частично неплащане по облагаема доставка се въвеждат и правила за корекция на ползвания данъчен кредит. Във връзка с това, когато получателят е регистрирано по закона лице, той ще бъде длъжен да коригира размера на ползвания данъчен кредит, като корекцията ще се извършва за данъчния период на получаване на кредитното известие, издадено от доставчика. Когато извърши пълно или частично плащане или погаси изцяло или частично задължението по доставката по друг възмезден начин, за която е извършена корекция на данъчния кредит, получателят ще има право на данъчен кредит, при условие че притежава дебитно известие, издадено през данъчния период, през който е извършено плащането или погасяването ([чл. 78](#)).

4. Предвидени са и правила за корекция на данъчната основа и за лица с прекратена регистрация по закона при настъпване обстоятелство за изменение на данъчната основа или за разваляне на доставката (несъбираемост). Във връзка с това лице, на което е прекратена регистрацията по закона, при получаване на кредитно известие за изменение на данъчната основа на доставка, за която е упражнило право на приспадане на данъчен кредит по издаден данъчен документ с начислен данък преди датата на прекратяване на регистрацията му, писмено уведомява компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите в 7-дневен срок след получаване на кредитното известие, която издава разрешение за включването му в дневника за покупките и в справка-декларация по закона. В 14-дневен срок от получаване на разрешението лицето подава справка-декларация и отчетни регистри за периода, през който е получено кредитното известие, по ред, определен в [ППЗДДС](#). Аналогични правила са предвидени и за лице, на което е прекратена регистрацията по този закон преди издаване на кредитно известие за изменение на данъчната основа на доставка, за която е издало

данъчен документ с начислен данък преди датата на прекратяване на регистрацията му. Лицето писмено уведомява компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите в 7-дневен срок, която издава разрешение за издаване на кредитното известие, а в 14-дневен срок от получаване на разрешението лицето издава кредитно известие и подава справка-декларация и отчетни регистри за периода, през който е издадено кредитното известие, по ред, определен с [ППЗДДС \(чл. 126, ал. 9 - 10\)](#).

Промени, свързани с въвеждане в ЗДДС на Директива (ЕС) 2020/284

5. Приети са разпоредби, определящи задължение за доставчиците на платежни услуги да водят електронен регистър на трансгранични плащания и на техните получатели във връзка с платежните услуги, които изпълняват, на база всяко календарно тримесечие. Електронният регистър ще се води в електронен формат, определен с [ППЗДДС](#), за срок три календарни години от датата на плащането считано от края на календарната година. Определена е и информацията, която следва да съдържа електронният регистър.

Доставчиците на платежни услуги следва да предоставят електронния регистър не по-късно от последния ден на месеца, следващ календарното тримесечие, за което се отнася информацията, по електронен път пред НАП, когато страната ни е държава членка по произход на доставчика на платежни услуги или е приемаща държава, когато доставчикът на платежни услуги предоставя платежни услуги в държава членка, различна от държавата членка по произход. Електронният регистър ще се води от доставчик на платежни услуги, когато е предоставил повече от 25 трансгранични плащания към един и същ получател на плащане през едно календарно тримесечие, като броят на трансграничните плащания се изчислява въз основа на броя на платежните услуги, предоставени от доставчика на платежни услуги поотделно към всеки получател по държави членки и по посочените идентификатори, освен когато доставчикът на платежни услуги разполага с информация, че получателят на плащането има няколко идентификатора, изчисляването се извършва по получател. Във връзка с това са регламентирани и идентификаторите за определяне на местонахождението на получателя, съответно идентификатори за определяне местонахождението на платеца - държава членка, третата страна или територия.

Електронният регистър на получателите и на плащанията ще се води от доставчиците на платежни услуги на получателя, когато местонахождението на доставчиците на платежни услуги на платеца и на получателя на трансграничното плащане е в различни държави членки. Доставчиците на платежни услуги на платеца следва да водят електронен регистър на получателите и на плащанията, когато местонахождението на доставчика на платежни услуги на получателя на трансграничното плащане е в трета страна или територия. Това изискване няма да се прилага за платежни услуги, предоставяни от доставчиците на платежни услуги на платеца по отношение на всяко

плащане, когато поне един от доставчиците на платежни услуги на получателя се намира на територията на страната - държава членка по произход или на територията на друга държава членка - приемаща държава членка. В тези случаи доставчикът на платежни услуги на платеца ще включва платежните услуги при изчисляването на броя на трансграничните плащания.

Разпоредбите на [Директива \(ЕС\) 2020/284](#) следва да се прилагат от данъчно задължените лица от 1 януари 2024 г. ([чл. 123а](#))

Промени в резултат на констатирани несъответствия с разпоредбите на Директивата за ДДС

6. Предвижда се специален ред за деклариране на доставка на стоки от доставчици, които не са установени в ЕС и които извършват в Република България доставка на стоки, изпращани или превозвани към трета държава по смисъла на [чл. 28 от ЗДДС](#) - чрез посочване на определен код при попълването на износната митническа декларация. За целите на контрола е предвидено задължение на митническите органи да извършват проверка за валидността на декларирания индивидуален идентификационен номер по ЗДДС на доставчика ([чл. 28а](#)). Предвидено е още доставчикът да се регистрира по закона задължително чрез акредитиран представител ([чл. 133](#)).

Промени, свързани с прецизиране на разпоредби, включително във връзка с възникнали затруднения при практическото прилагане на закона

7. При погрешно съставени документи, включително при грешно данъчно третиране на доставка при наличие на влязъл в сила акт, издаден от орган по приходите, е уточнен данъчният период, през който възниква правото на приспадане на данъчен кредит, както и че това право се упражнява през този или през някой от следващите 12 данъчни периода, само когато погрешно съставеният документ е включен в дневника за покупките на получателя в предвидения от закона срок. Уточнява се, че корекция на фактури и известия при наличие на влязъл в сила акт, издаден от орган по приходите, се извършва, когато установеното задължение с акта е внесено в държавния бюджет по сметка на компетентната териториална дирекция на НАП или прихванато от орган по приходите ([чл. 78а](#)).

8. Поради възникнали затруднения при практическото прилагане на закона и необходимостта от прецизиране на разпоредби са приети уточняващи текстове, свързани с прилагането на режимите за ДДС облагане на електронна търговия: режим извън ЕС, режим в ЕС и режим за дистанционни продажби на стоки, внасяни от трети страни или територии ([чл. 153](#), [154](#), [157б](#), [159а](#), [159г](#)).

9. Във връзка с извършването на корекция на приспадат ДДС при унищожаване или бракуване на стоки е прието лицата да не извършват корекция на ползван данъчен кредит при брак поради изтичане срока на годност/трайност, като се позоват на фирмени стандарти при липса на установени такива с нормативен акт и в обичайните за съответната дейност размери брак ([чл. 80](#), [ал. 2, т. 5](#)).

10. Предвижда се лицата, установени на територията на страната, да подлежат на регистрация, когато предоставят услуги с място на изпълнение на територията на друга държава членка, за които се дължи данък по доставката от получателя – данъчно задължено лице или данъчно незадължено юридическо лице, регистрирано за целите на ДДС в тази държава членка. В случаите, в които за доставката не се дължи данък, няма да възниква задължение за регистрация ([чл. 97а](#)).

11. С цел намаляване на административната тежест по отношение на данъчно задължените лица, които са обявени в ликвидация, е прието, ако тези лица са избрали да останат регистрирани по закона до датата на заличаването им от търговския регистър, да не подават заявление за дерегистрация към датата на заличаването им. Прекратяването на регистрацията по ЗДДС на тези лица ще се извършва служебно от органите по приходите ([чл. 110](#)).

12. Във връзка с [Решение № 12630 от 10.12.2021 г.](#) на ВАС по адм. д. № 2831/2021 г., с което е постановено, че дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване не са икономически за общината и са извършвани от нея в качеството на орган на местна власт чрез трето лице и за тези дейности на основание [чл. 3, ал. 5 от ЗДДС](#) общината не е данъчно задължено лице и не следва да начислява данък по [чл. 163а от ЗДДС](#) за получените доставки на услуги по сметосъбиране на битови отпадъци, е отстранено несъответствието на разпоредбата на чл. 163а от ЗДДС с [чл. 199 от Директивата за ДДС](#). Така разпоредбата, която задължава получателя, когато той е регистрирано по закона лице, да си самоначислява данъка по получени доставки, посочени в [приложение № 2 към ЗДДС](#), няма да се прилага за доставки на стоки и услуги, по които получатели са държавата и държавните и местните органи. В тези случаи данъкът е изискуем от доставчика - регистрирано по закона лице ([чл. 82, ал. 5, чл. 163а, ал. 4](#)).

Виж коментар на Решение № 12630/10.12.2021 г. в разработката "Облагане с ДДС на бюджетните предприятия и публичната администрация".

13. По отношение на доставките, освободени от данък по силата на международни договори, спогодби, споразумения, конвенции или други подобни, по които Република България е страна, е направено уточнението, че нулева ставка на данъка се прилага, когато тези договори са сключени при условията на чл. 396 от Директивата за ДДС ([чл. 172 - 173](#)).

14. Променен е срокът за предоставянето на обезпечение при търговия с течни горива ([чл. 176в](#)).

15. Прецизирани са лицата, които подлежат на санкция в случаите, когато извършват сервизно обслужване, въвеждане в експлоатация, регистрация на ФУ/ИАСУТД или демонтаж на фискална памет не по установения за това ред ([чл. 191а](#)). Въвежда се и санкция при неводене на електронен регистър за трансграничните плащания от доставчиците на платежни услуги ([чл. 181е](#)).

16. В кръга на освободените доставки на финансови услуги е включено управлението на алтернативни инвестиционни фондове, определени като специални инвестиционни фондове в съответствие с критериите, установени от правото на Европейския съюз ([чл. 46, ал. 1, т. 8](#)).

17. Доставката на книги и на храни, подходящи за бебета или за малки деца, и др. по приложение № 4 са включени в кръга на облагаемите за постоянно доставки със ставка 9% ([чл. 66а](#)).

18. Прилагането на намалените ставки от **9%** за ресторантьорски и кетъринг услуги, и **0%** за хляб и брашно се удължава **до 31 декември 2023 г.** ([§ 15д, ал. 1, т. 2 и ал. 3](#)).

Данъчно-осигурителен процесуален кодекс

Промени, свързани с транспонирането на [Директива \(ЕС\) 2021/514](#)

1. Промени, свързани с обмена на информация при поискване

1.1. Въвежда се дефиниция на понятието "предполагаема значимост" в съответствие с международно признатия стандарт, както и изисквания, които запитващият орган следва да спазва, за да обоснове наличието ѝ в искането за предоставяне на информация пред запитания орган.

1.2. Регламентират се "групови искания", при които се иска информация за група от данъчно задължени лица, чиято самоличност не може да бъде установена поотделно от запитващата държава. Вместо това лицата се описват с общ набор от характеристики и предполагаемата значимост се основава на тях. В тази връзка запитващият орган трябва да представи на запитания орган описание на характеристиките на групата, обяснение на приложимото право и на фактите и обстоятелствата, довели до искането, както и обяснение на начина, по който исканата информация би помогнала да се определи дали данъчно задължените лица в групата спазват задълженията си ([чл. 143e¹](#)).

2. Промени, свързани с автоматичния обмен на информация

2.1. Авторските и лицензионните възнаграждения се добавят към категориите доходи, за които се изисква обмен на информация ([чл. 143з](#)).

За данъчни периоди, започващи на или след 1 януари 2024 г., изпълнителният директор на НАП включва данни за данъчния

идентификационен номер на местни лица, издаден от държавата членка, на която те са местни лица, при предоставянето на информацията по чл. 143з, ал. 1, когато това е възможно ([§ 23](#)).

Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите е задължен да обменя цялата налична информация с други държави членки за най-малко два данъчни периода до 2024 г. и за най-малко четири категории доходи по отношение на данъчните периоди от 2024 г. нататък в съответствие с разпоредбите на Директивата ([§ 24](#)).

2.2. Автоматичен обмен на информация, предоставяна от операторите на платформи за продавачи, извършващи относими дейности чрез тези платформи

В съответствие с [Директива \(ЕС\) 2021/514](#) обхватът на автоматичния обмен на информация се разширява, като се включва и информация, предоставяна от оператори на платформи за продавачи от Европейския съюз, които извършват дейност чрез тези платформи. Информацията се отнася за продавачи, които извършват относими дейности чрез платформата (отдаване под наем на недвижимо имущество, предоставяне на лични услуги, продажба на стоки, отдаване под наем на всякакъв вид транспортни средства) и които са местни на Република България или друга държава членка, или отдават под наем имущество, което се намира в Република България или в друга държава членка.

Информацията следва да се подава пред изпълнителния директор на НАП от оператор на платформа – местно лице за данъчни цели на Република България. Когато оператор не отговаря на това условие, той подава информация в Република България, в случай че е учреден съгласно законодателството, има място на управление или място на стопанска дейност в Република България.

Обхватът на правилата включва също така операторите на платформи, които не отговарят на горепосочените условия, но улесняват извършването на относима дейност от продавачи от Република България и Европейския съюз, за които се предоставя информация - те трябва да се регистрират в държава членка по избор, за да могат да осъществяват дейност в рамките на Европейския съюз. Оператор на чуждестранна платформа не е задължен да предоставя информация, отнасяща се за относими дейности, обхванати от специално споразумение за автоматичен обмен на еквивалентна информация с юрисдикция извън Европейския съюз, по което Република България е страна, относно продавачи, които са местни лица на Република България.

За да предостави информация на изпълнителния директор на НАП, операторът трябва да изпълни процедурите за комплексна проверка с цел идентифициране на продавачите, за които се предоставя информация, и държавата членка, на която те са местни лица за целите на този обмен.

Предвидени са конкретни данни, които операторът на платформа трябва да събере за продавач, за когото се предоставя

информация – за самоличността на продавача, основния му адрес, държавата членка, на която е местно лице, данъчен идентификационен номер, както и за полученото чрез платформата възнаграждение. Операторът на платформа трябва да провери събраната информация, като използва цялата информация и всички документи в своята отчетност, както и всеки електронен интерфейс, осигурен от държава членка или Европейския съюз за безплатно ползване, за да провери действителността на данъчния номер или на идентификационния номер по ДДС. Другата възможност е операторът на платформа пряко да провери самоличността на даден продавач и държавата, на която е местно лице, посредством услуга за електронна идентификация, осигурена от държава членка или Европейския съюз.

Операторът на платформа счита продавача за местно лице в държавата членка, в която е основният му адрес. Когато тя е различна от държавата членка, в която е основният адрес, операторът на платформа счита, че продавачът е местно лице и в държавата членка на издаване на данъчния номер или идентификационния номер по ДДС или държавата членка, в която продавачът има място на стопанска дейност. Ако предоставящата информация оператор на платформа използва услугата за електронна идентификация, осигурена от държава членка или Европейския съюз, тогава продавачът се счита за местно лице във всяка държава членка, потвърдена посредством посочената услуга.

Операторът на платформа събира изискваната информация, проверява я и я съхранява за определен срок. Събраната и проверена информация се предоставя на изпълнителния директор на НАП в срок до 31 януари на годината, следваща календарната година, за която се предоставя информация и в която продавачът е определен като продавач, за когото се предоставя информация. Предоставянето на информация се извършва само в една държава членка.

Обменът с държавите членки се извършва в срок до 2 месеца след края на календарната година, за която се предоставя информация, като се използва стандартизиран формат. Автоматичният обмен на информация ще се извършва по електронен път посредством общата комуникационна мрежа на Европейския съюз (CCN) ([чл. 143я⁵](#) - [чл. 143я¹³](#)).

Предвижда се първата информация по [чл. 143я⁸](#) за продавачи, които са местни лица на държави членки, да се предоставя от операторите на платформи на изпълнителния директор на НАП и да се обменя с компетентните органи на държавите членки за периоди, започващи от 1 януари 2023 г. Първата информация по [чл. 143я⁸](#) за продавачи, които са местни лица на партньорски юрисдикции, се предоставя от операторите на платформи на изпълнителния директор на Националната агенция за приходите и се обменя с компетентните органи на съответните партньорски юрисдикции след влизането в действие на споразумение, предвиждащо автоматичен обмен на информация, предоставяна от оператори на платформи, по което

Република България е страна, за периодите, предвидени в него ([§ 25 - 26](#)).

Операторите на платформи по [чл. 143я⁶, ал. 2](#) уведомяват изпълнителния директор на Националната агенция за приходите за извършването на дейност в това качество в 6-месечен срок от влизането в сила на този закон, съответно в тримесечен срок от започване на дейността ([§ 28](#)).

3. Промени в областта на административното сътрудничество

3.1. Предвижда се конкретен 60-дневен срок за отговор от страна на запитания орган, към който е отправено искане за присъствие на длъжностно лице на друга държава членка по време на административно производство. Създава се също възможност за участие на длъжностни лица от една държава членка в административни производства в друга държава членка по електронен път, за да се обхванат допълнителни начини за комуникация.

Когато длъжностни лица от една държава членка присъстват на територията на друга държава членка по време на административно производство или участват в административно производство по електронен път, спрямо тях се прилагат установените от запитаната държава членка процедурни правила ([чл. 143к](#)).

3.2. Прецизира се действащата разпоредба относно паралелните проверки, като се предвижда 60-дневен срок за отговор на запитания орган при отправено предложение за извършване на паралелна проверка. Към настоящия момент липсва конкретен срок за потвърждаване или отказ на предложението за извършване на паралелна проверка ([чл. 143л](#)).

3.3. Създават се правила относно извършването на съвместни ревизии и проверки между две или повече държави членки. Компетентните органи на участващите държави членки пристъпват по предварително договорен и съгласуван начин към ревизия или проверка на едно или повече лица, които представляват общ или допълващ се интерес за тях. При отправено искане за извършване на съвместна ревизия или проверка запитаният орган потвърждава или мотивирано отказва в 60-дневен срок от получаване на искането.

Съвместната ревизия или проверка следва да се извършва в съответствие с процедурните правила, приложими в държавата членка, в която се извършват действията по ревизията или проверката. Когато участват в ревизия или проверка на територията на друга държава членка, длъжностните лица не могат да упражняват правомощия, които биха надвишили обхвата на правомощията, предоставени им съгласно тяхното национално законодателство. Ревизираните, проверяваните или засегнатите от съвместна ревизия или проверка лица имат същите права и задължения, както при ревизия, извършвана по реда на този кодекс.

Компетентните органи на участващите държави членки следва да постигнат съгласие по фактите и обстоятелствата по конкретната ревизия или проверка и данъчния статут на ревизираното/проверяваното лице. Констатациите от съвместната

ревизия се представят в окончателен доклад. Резултатът от съвместната ревизия и окончателният доклад следва да бъдат съобщени на ревизираното/проверяваното лице в срок от 60 дни от издаването на окончателния доклад ([чл. 143л¹](#)).

3.4. Уточняват се статистическите данни, които изпълнителният директор на НАП е задължен ежегодно да предоставя на Европейската комисия ([чл. 143с¹](#)).

4. Други промени

4.1. Предвижда се изрично, че обменната информация може да се използва за администриране, определяне на размера на данъчните задължения и контрол върху изпълнението на разпоредбите за ДДС и други косвени данъци ([чл. 142у](#)).

4.2. Създават се правила за действие в случай на нарушения на сигурността на данните в контекста на обмена на информация. Когато компетентният орган не може да ограничи нарушението незабавно и по подходящ начин, той следва да уведоми Европейската комисия за това и да поиска спиране на достъпа до мрежата CCN. След справяне с нарушението достъпът се възстановява, като по искане на държава членка е възможно това да се осъществи след извършване на проверка за предприетите действия във връзка с нарушението на сигурността на данните. Аналогично българският компетентен орган би могъл да спре обмена на информация с друга държава членка в случай на нарушение на сигурността на данните на нейна територия, след като уведоми Европейската комисия, както и да иска извършването на проверка относно резултатите от справяне с нарушението в другата държава членка ([чл. 143п¹](#)).

Закон за корпоративното подоходно облагане

ДВ, бр. 100 от 16.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.

1. Авторските и лицензионните възнаграждения се добавят към категориите доходи, за които се изисква обмен на информация. В тази връзка са направени допълнения в разпоредбата на [чл. 201 от ЗКПО](#) относими към предоставянето на информация за целите на автоматичния обмен. Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите е задължен да обменя цялата налична информация с други държави членки за най-малко два данъчни периода до 2024 г. и за най-малко четири категории доходи по

отношение на данъчните периоди от 2024 г. нататък в съответствие с разпоредбите на [Директива \(ЕС\) 2021/514 \(§ 24\)](#).

ДВ, бр. 99 от 13.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.

2. Създава се нова схема за държавна помощ под формата на данъчно облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие, на базата на новите [Насоки за регионална държавна помощ \(2021/C153/01\)](#), която ще се прилага след получаване на изрично положително решение от Европейската комисия. Предвижда се данъчното облекчение да се предоставя само за проект за първоначална инвестиция, която е със същия обхват както за периода 2015 г. - 2021 г., на данъчно задължено лице, което е **микро-, малко или средно предприятие (МСП)**. Целта е да се насърчи икономическата активност за МСП, които да инвестират в материални и нематериални активи в предприятия, намиращи се в общини с безработица, по-висока от средната за страната.

Отпадат някои от условията за ползване на изтеклата схема за държавна помощ, предвидени в [чл. 189 от ЗКПО](#). Намаляват се сроковете (три вместо пет години) за МСП за поддържане на дейността, свързана с първоначалната инвестиция, в съответната община с висока безработица, както и за използване на нематериалните активи, включени в първоначалната инвестиция, единствено в дейността на данъчно задълженото лице. Съкращава се и срокът за извършване на първоначалната инвестиция, който от четири се променя на три години, като в същото време се разрешава цялата инвестиция да е в нематериални активи.

Променени са видовете отрасли, в които данъчно задълженото лице не може да извършва дейност, ако желае да ползва данъчното облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие ([чл. 182 от ЗКПО](#)).

Доколкото данъчното облекчение представлява държавна помощ, същото ще влезе в сила само след постановяване на положително решение от Европейската комисия относно съответствието му с [Насоките за регионална държавна помощ \(2021/C 153/01\)](#). Във връзка с това в Преходните и заключителните разпоредби се добавят разпоредби, уреждащи прилагането на данъчното облекчение до получаване на Решение на ЕК по схемата за помощ, както и прилагането на данъчното облекчение през преходния период – 2022 г. и крайната дата за прилагане на правото за преотстъпване на данък в случаите на държавна помощ за регионално развитие. Данъчното облекчение ще може да се приложи след постановяване на положително решение от Европейската комисия относно съответствието му с Насоките за регионална държавна помощ (2021/C 153/01), а корпоративният данък за 2022 г. се предвижда да се преотстъпва, в случай че е подаден формуляр за кандидатстване в срок **от 1 януари 2023 г. до 31 май 2023 г.**, налице е одобрение от страна на Българската агенция за инвестиции до 30 юни 2023 г. и са

изпълнени всички условия на [ЗКПО](#) за прилагане на данъчното облекчение, представляващо държавна помощ за регионално развитие ([§ 7 от ЗИД на ЗКПО](#)).

Не се допуска преотстъпване на авансови вноски до датата на решението на Европейската комисия. Правото на преотстъпване на данък се предвижда да се прилага до 31 декември 2027 г., в т.ч. за корпоративния данък за 2027 г. ([чл. 185 от ЗКПО](#), [§ 8 от ЗИД на ЗКПО](#)).

3. Променят се условията, касаещи общите изисквания за преотстъпване на корпоративен данък по [чл. 167, ал. 1 от ЗКПО](#), като се уточнява, че не са налице подлежащи на принудително изпълнение публични задължения и задължения по санкции по влезли в сила наказателни постановления, свързани с нарушаване на нормативните актове относно публичните задължения, както и съответните лихви, свързани с тяхното невнасяне, когато към 31 декември на съответната година същите не са отразени в данъчно-осигурителната сметка или не са отразени като предявени за принудително изпълнение в Националната агенция за приходите.

4. Създава се уредба за прилагане на [Глава III от Регламент \(ЕС\) 2022/1854](#) на Съвета от 6 октомври 2022 г. относно спешна намеса за справяне с високите цени на енергията, с която се регламентиранта правилата за **временната солидарна вноска**, която трябва да внасят дружествата, и местата на стопанска дейност от Съюза, извършващи дейност в отраслите на суровия нефт, природния газ, въглищата и нефтопреработването, за генерираните от тях свръхпечалби.

Определени са данъчните периоди, които ще се използват за изчисляване на временната солидарна вноска при спазване на правилата за определяне на основата за вноската съгласно изискванията на [член 15 от Регламент \(ЕС\) 2022/1854](#). Временната солидарна вноска ще се внася за данъчните печалби за 2022 г. и за 2023 г. Данъчната печалба ще се определя по правилата на [Закона за корпоративното подоходно облагане](#).

Предвиден е ред за деклариране и внасяне на временната солидарна вноска, като същата ще се декларира в годишната данъчна декларация по [чл. 92 от ЗКПО](#) за 2022 г. и ще се внася в срока за внасяне на корпоративния данък, т.е. до 30 юни на следващата година.

Временната солидарна вноска ще се признава за текущ разход за дейността за целите на данъчното облагане, като задължените лица ще могат да правят авансови вноски за временната солидарна вноска.

Временната солидарна вноска е публично държавно вземане, което ще подлежи на принудително изпълнение от публичен изпълнител по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс.

Създава се възможност Министерският съвет да одобрява допълнителни разходи/трансфери, включително за 2022 г., за сметка на постъпленията от временната солидарна вноска и авансовите вноски по нея, за покриване на разходи за финансова подкрепа на

физически лица за смекчаване на последиците от високите цени на енергията ([§ 9 от ЗИД на ЗКПО](#), в сила от **8.10.2022 г.**).

5. Продължава се действието на данъчното облекчение по [чл. 1896 от ЗКПО](#), представляващо държавна помощ за земеделски стопани, като то ще може да се ползва и **от 1 януари 2023 г.** при условията на нотификация пред Европейската комисия съгласно действащото европейско законодателство ([§ 74а от ЗИД на ЗДДС](#)).

Закон за данъците върху доходите на физическите лица

ДВ, бр. 102 от 23.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.

1. Във връзка с възникнали случаи за невъзможност за прилагане на данъчно облекчение е направено допълнение в данъчните облекчения за деца и за деца с увреждания, с което се предоставя възможност същите да се ползват за съответната година чрез приспадане от сумата от годишните данъчни основи на лицата, имащи право да ползват данъчното облекчение, но които са починали през данъчната година и при условие че другият родител, съответно другият приеман родител, близък или роднина, няма да ползва данъчното облекчение за съответната данъчна година. Това ще доведе до възможност да се ползва данъчното облекчение чрез подаване на годишна данъчна декларация за починалото лице от страна на наследниците по закон или по завещание, както и заветниците или техните законни представители, когато не са налице други възможности облекчението да бъде приложено ([чл. 22в](#) и [22г](#)). Възстановените суми въз основа на данъчните облекчения няма да подлежат на принудително изпълнение.

Предвидена е преходна норма, съгласно която предлаганата възможност да се прилага и при ползване на данъчните облекчения за 2022 г. ([§ 7 от ЗИД на ЗДДФЛ](#)).

2. Създава се преходна уредба, свързана със създадения ред за авансово ползване на данъчните облекчения за деца и за деца с увреждания за 2022 г. Преходната норма цели коректното определяне във всички случаи от страна на работодателя на разликата, която се удържа от или се възстановява на лицето до 31 януари 2023 г. при определяне на годишния данък за доходите от трудови правоотношения. Доколкото данъчните облекчения се ползват до размера на сумата от общата годишна данъчна основа по [чл. 17 от](#)

[ЗДДФЛ](#), както и предвид авансовото възстановяване на данък за данъчните облекчения за деца, действащите разпоредби, касаещи определянето на годишния размер на данъка от страна на работодателя и удържането или възстановяването на съответните суми, както и определянето на данъка върху годишната данъчна основа за доходи от трудови правоотношения в определени случаи, в които се подава годишна данъчна декларация, не може да бъдат приложени по досегашния ред ([§ 6 от ЗИД на ЗДДФЛ](#)).

3. Прецизират се разпоредбите на [чл. 45, ал. 1](#) и [чл. 73, ал. 6](#) по отношение на доходите от трудови правоотношения, за които се издава служебна бележка от работодателя, съответно справка до ТД на НАП.

Разширява се обхватът на необлагаемите доходи, които се включват в справката по [чл. 73, ал. 1](#) за изплатените през годината доходи и за удържаните през годината данък и задължителни осигурителни вноски от предприятията и самоосигуряващите се лица - платци на доходи. Тази разпоредба ще се прилага за доходи, изплатени през 2023 г.

[Чл. 45, ал. 1](#) и [чл. 73, ал. 6](#) се прилагат и за доходи, изплатени през 2022 г. ([§ 8 от ЗИД на ЗДДФЛ](#)).

4. Разширява се обхватът на [чл. 50а](#), даващ възможност за деклариране на необлагаеми доходи и доходи, облагаеми с окончателен данък.

ДВ, бр. 100 от 16.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.

5. Авторските и лицензионните възнаграждения се добавят към категориите доходи, за които се изисква обмен на информация. В тази връзка са направени допълнения в разпоредбата на [чл. 73а от ЗДДФЛ](#) относими към предоставянето на информация за целите на автоматичния обмен. Изпълнителният директор на Националната агенция за приходите е задължен да обменя цялата налична информация с други държави членки за най-малко два данъчни периода до 2024 г. и за най-малко четири категории доходи по отношение на данъчните периоди от 2024 г. нататък в съответствие с разпоредбите на [Директива \(ЕС\) 2021/514 \(§ 24\)](#).

Закон за акцизите и данъчните складове

ДВ, бр. 102 от 23.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.

1. В [чл. 3, ал. 1](#) се създава нова т. 11, свързана с отстраняване на пропуск в ЗАДС, тъй като към момента лицата, които получават на територията на страната акцизни стоки, които в държавата членка на изпращане не се облагат с акциз, не са изрично дефинирани като данъчно задължени лица. От 13 февруари 2023 г. влизат в сила новите режими за получаване на акцизни стоки от и до територията на страната, които в държавата членка на изпращане или получаване не се облагат с акциз.

2. При внасяне или въвеждане на територията на страната на продукти с кодове по КН по [чл. 13, ал. 1, т. 1, 4 и 8 от ЗАДС](#) (масла от растителни мазнини, метанол и т.н.) лицата, които внасят или въвеждат тези стоки, трябва да декларират пред митническите органи предназначението на стоката (дали ще се използва и/или предлага за продажба като моторно гориво и гориво за отопление). За тази цел е допълнена разпоредбата на [чл. 13 от ЗАДС](#), като е създадена ал. 4, която урежда описаната хипотеза.

3. Във връзка с намаляване на административната тежест за малките производители, които искат да ползват данъчно облекчение чрез придобиване на статут на освободени от акциз крайни потребители, се създава [ал. 11 в чл. 24а](#). Промяната има за цел и осигуряване на достъп до алтернативни възможности за преодоляване на възникнали затруднения, отчитайки ситуацията на световните пазари на енергийните продукти.

4. С цел облекчаване на дейността на сертифицираните получатели е направено допълнение в [чл. 44, ал. 1, т. 3](#), както и промяна в [чл. 87 от ЗАДС](#) относно декларирането и внасянето на дължимия акциз. По този начин се създава правна рамка, при която сертифицираните получатели ще подават месечна акцизна декларация за данъчния период, а не както досега, лицата да декларират и заплащат акциза за всяко получаване на акцизни стоки, освободени за потребление на територията на друга държава членка.

5. С допълнението в [чл. 48, ал. 2 от ЗАДС](#) се синхронизират разпоредбите на ЗАДС с разпоредбите на [чл. 2 от Закона за електронното управление](#) и [чл. 36, ал. 4-6 от Административнопроцесуалния кодекс](#).

6. С допълнение в [чл. 53, ал. 6 от ЗАДС](#) се създава нормативна възможност, като се въвежда основание за заплащане освен на дължимия акциз и на законната лихва, за да могат лицата, които са собственици на стоката и са вложители в данъчния склад, при прекратяване действието на лиценза за управление на данъчен склад да изведат стоките от данъчния склад.

7. Направено е допълнение в [чл. 57, ал. 3, т. 7 от ЗАДС](#), свързано с въведените нови определения за „независим малък винопроизводител“ и „обект за винопроизводство на независим малък винопроизводител“ и задължението им да подават декларация, че отговарят на изискванията на [чл. 4, т. 8, 8а и 9 от ЗАДС](#).

8. Променена е разпоредбата на [чл. 57а, ал. 1, т. 36 от ЗАДС](#), свързана с отпадане на задължението за регистрация на лицата, които потребяват собствена електрическа енергия, произведена от енергия от възобновяеми източници за свои собствени нужди от централа с обща инсталирана общност до 1 MW. С промените отпада и задължението на лицата за деклариране на акциз за собствено производство до 1 MW.

9. Прецизирана е разпоредбата на [чл. 57б, ал. 3, т. 2 от ЗАДС](#) и е синхронизирана с [чл. 57а, ал. 1, т. 4 от ЗАДС](#), съгласно която регистрираните лица за целите на ДДС в друга държава членка, които въвеждат акцизни стоки на територията на страната за извършване на доставки при условията на дистанционна продажба по смисъла на [ЗДДС](#), се регистрират чрез данъчен представител.

10. Направено е допълнение на разпоредбите относно задължителната регистрация по [чл. 57а от ЗАДС](#), с които се обхваща хипотезата и на лицата, които внасят или въвеждат на територията на страната компресиран природен газ, транспортиран със специализирани съдове. Във връзка с това се прецизира разпоредбата на [чл. 43, ал. 1, т. 3 от ЗАДС](#) с цел обхващане на случаите по [чл. 20, ал. 2, т. 8 от ЗАДС](#).

11. Създава се нова [ал. 3 в чл. 59](#), което е в съответствие с разпоредбата на [чл. 21, параграф 6, буква „б“ от Директива 2003/96/ЕО](#) на Съвета от 27 октомври 2003 година относно реструктурирането на правната рамката на Общността за данъчно облагане на енергийните продукти и електроенергията. С нея изрично се урежда, че не се смятат за производство на енергийни продукти дейности, при които потребителят на даден енергиен продукт прави възможна повторната му употреба в неговото предприятие, при условие че вече платеният акциз за този продукт не е по-малък от размера на акциза, който би бил дължим, когато върху повторно използвания продукт трябва да се наложи повторен акциз.

12. Прецизирана е и разпоредбата на [чл. 74, т. 5 от ЗАДС](#) с цел включване на хипотезата и при движението на акцизни стоки под режим отложено плащане на акциз в случаите по [чл. 73а, ал. 1, т. 3а от ЗАДС](#).

13. С нормата на [чл. 76е от ЗАДС](#) се допълва разпоредбата, като се включва движението на акцизни стоки от територията на друга държава членка до територията на страната, които са освободени за потребление на територията на другата държава членка, и на лицето, което получава акцизни стоки на територията на страната, които в държавата членка на изпращане не се облагат с акциз.

14. Изменението на [чл. 76ж, ал. 2 от ЗАДС](#) е прецизиращо с оглед на необходимостта от отстраняване на създаденото нееднозначно тълкуване на разпоредбата.

15. С допълнението на разпоредбата на [чл. 76ц, ал. 2 от ЗАДС](#) се пояснява, че връчването на удостоверение за регистрация възниква от датата на представяне на обезпечението.

16. Разпоредбите на [чл. 83е от ЗАДС](#) са допълнени, за да се обхванат новите случаи на движение, които са аналогични на движението по [чл. 76в от действащия ЗАДС](#).

17. Във връзка с необходимостта от създаване на административна процедура при издаването на годишен сертификат за удостоверяване на общото годишно производство на акцизни стоки, произведени от независима малка пивоварна или независим малък винопроизводител, е допълнена разпоредбата на [чл. 89а от ЗАДС](#) с [ал. 5](#), съгласно която Агенция „Митници“ води регистър на издадените годишни сертификати.

18. Разширява се обхватът [чл. 90а, ал. 2, т. 7 от ЗАДС](#) по отношение на издаването на разрешения за търговия с тютюневи изделия.

19. С цел създаване на облекчени условия за икономическите оператори се изменя нормата на [чл. 92, ал. 2 от ЗАДС](#), като се премахва ограничението за обема на съдовете за съхранение на втечнени въглеродни газове при зареждане на газови инсталации и съоръжения за отопление в общественообслужващи, административни и жилищни и офис сгради.

20. Отменя се [чл. 33, ал. 2 от ЗАДС](#), с което отпада изискването за определен обем на съдовете за съхранение.

ДВ, бр. 100 от 16.12.2022 г., в сила от 1.01.2023 г.

21. Въвежда се акцизен календар за период от четири години напред, считано от 1 март 2023 г. с цел да се постигне балансирано увеличение на минималното акцизно облагане на цигарите и останалите свързани категории тютюневи изделия, включително електронните цигари, съдържащи никотин ([чл. 37](#), [38](#), [39](#)).

22. В обхвата на тютюневите изделия се включва и течността за електронна цигара, съдържаща никотин ([чл. 126](#)).

23. Създава се възможност за лицата, които произвеждат течности за електронни цигари и за лицата, които продават, съхраняват и предлагат течности за електронни цигари, съдържащи никотин, да продължат дейността си до произнасяне на директора на Агенция "Митници", съответно до влизането в сила на съответния акт на директора на териториалната дирекция, но не по-късно от 30 септември 2023 г./31 май 2023 г. ([§ 6в](#)).